

राज्यातील सर्व नागरी स्थानिक स्वराज्य
संस्थांमधील क्षेत्रात पथदिवे यंत्रणा
कार्यान्वित करणेबाबत...

महाराष्ट्र शासन
नगर विकास विभाग

शासन निर्णय क्रमांक : पदिवे-२०२५/प्र.क्र. १८३/नवि-२०

हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा मार्ग,

४ था मजला, मुख्य इमारत,

मंत्रालय, मुंबई-३२.

दिनांक : २५ जुलै, २०२५

वाचा :-

- १) शासन निर्णय उद्योग उर्जा व कामगार विभाग क्रमांक अपाऊ-२०१५/प्र.क्र. ३७८/
उर्जा-७, दिनांक २२ जून, २०१७.
- २) शासन निर्णय नगरविकास विभाग क्रमांक: संकीर्ण २०१७ /प्र.क्र. १८३/नवि-२०,
दिनांक ०४.०६.२०१८.
- ३) आयुक्त तथा संचालक, नगरपरिषद प्रशासन संचालनालय यांचे पत्र क्रमांक
नपप्रसं / एलईडी पथदिवे /प्र.क्र. /२०२४/का. ७/४७४५, दिनांक १९.०६.२०२५.
- ४) आयुक्त तथा संचालक, नगरपरिषद प्रशासन संचालनालय यांचे पत्र क्रमांक
नपप्रसं/एलईडी पथदिवे/प्र.क्र./२०२५/का. ७/५१४३, दिनांक ०३.०७.२०२५.

प्रस्तावना :-

राज्य शासनाचे उर्जा संवर्धन धोरण दिनांक २२ जून, २०१७ च्या शासन निर्णयान्वये विहित केले आहे. या धोरणानुसार पथदिवे बसविताना फक्त एलईडी पथदिवे बसविणे बंधनकारक केले आहे. राज्यातील सर्व नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या क्षेत्रात एनर्जी इफिशियन्सी सर्विसेस लिमिटेड म्हणजेच ईईएसएल च्या माध्यमातून एलईडी पथदिवे बसविण्यासाठी नगर विकास विभागामार्फत दिनांक १४.०२.२०१८ रोजी एस्क्रो तत्वावर ईईएसएल सोबत ७ वर्षासाठी करण्यात आलेल्या करारनाम्याचा कालावधी दिनांक १३.०२.२०२५ रोजी संपला असल्याने तसेच महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियम, १९४९ मधील कलम २४९ व महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगरपंचायती व औद्योगिक नगरी अधिनियम १९६५ मधील कलम ४९ (२) (अ) नुसार नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्था क्षेत्रातील दिवाबत्ती / पथदिवे यांची व्यवस्था करणे हे महानगरपालिका / नगरपालिका/ नगरपंचायत यांचे मूलभूत कर्तव्य आहे. नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थेमार्फत पथदिव्यांची व्यवस्था करणे हा त्यांच्या मूलभूत सेवेचा महत्त्वाचा भाग असल्याने नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्था क्षेत्रात महिलांची असुरक्षा, चोऱ्यामाऱ्या, संध्याकाळच्या वेळी अपघात इ. बाबी होऊ नये म्हणून नगर विकास विभाग, शासन निर्णय दिनांक ०४.०६.२०१८ अन्वये घेतलेल्या निर्णयाप्रमाणेच राज्यात दरामध्ये एकसुत्रता व किफायतशीरपणा राहण्यासाठी व सक्षमपणे पथदिवे यंत्रणा कार्यान्वित राहण्यासाठी प्रकल्प हाती घेण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. त्याबाबत शासन पुढीलप्रमाणे निर्णय घेत आहे.

शासन निर्णय :

नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थेमार्फत पथदिव्यांची व्यवस्था करणे हा त्यांच्या मूलभूत सेवेचा महत्वाचा भाग आहे. राज्यातील पथदिवे यंत्रणा प्रभावीपणे कार्यान्वित राहण्यासाठी पथदिवे यंत्रणेच्या दरांमध्ये व कामाच्या दर्जामध्ये एकसूत्रता व किफायतशीरता असणे आवश्यक आहे. याकरीता राज्यात एक एजन्सी निश्चित करण्यासाठी आयुक्त तथा संचालक, नगरपरिषद प्रशासन संचालनालय यांचे अध्यक्षतेखाली पुढीलप्रमाणे समिती स्थापन करण्यात येत आहे.

अ.क्र.	संबंधित अधिकारी	समिती मधील पदनाम
१.	आयुक्त तथा संचालक, नगरपरिषद प्रशासन संचालनालय	अध्यक्ष
२.	मुख्य अभियंता, नगरपरिषद प्रशासन संचालनालय	सदस्य
३.	कार्यकारी अभियंता (विद्युत), नवी मुंबई महानगरपालिका	सदस्य
४.	उप आयुक्त (वित्त), नगरपरिषद प्रशासन संचालनालय	सदस्य
५.	सह आयुक्त, नगरपरिषद प्रशासन संचालनालय	सदस्य सचिव

२. सदर समितीच्या बैठकीस आवश्यकतेनुसार इतर संबंधित अधिकारी व तज्ज्ञ यांना निमंत्रित करण्याचा अधिकार सदर समितीच्या अध्यक्षांना राहिल.

३. वरील गठीत समितीची कार्यक्षमता पुढीलप्रमाणे राहिल.

अ) प्रकल्पास प्रशासकीय मान्यता देणे.

आ) राज्यातील 'ड' वर्ग महानगरपालिका व सर्व नगरपालिका / नगरपंचायती यांच्या क्षेत्रातील पथदिवे देखभाल दुरुस्तीबाबत नगरपरिषद प्रशासन संचालनालयाने तयार केलेल्या निविदा मसुद्यास संमती देणे.

इ) सदर प्रकल्पाची निविदा प्रक्रिया आयुक्त तथा संचालक, नगरपरिषद प्रशासन संचालनालयाकडून पार पाडल्यानंतर प्राप्त निविदांचे मुल्यांकन करून अंतिम पात्र निविदाकारास तसेच त्यांच्या दरास मान्यता देणे.

४. सदर समितीच्या मान्यतेअंती निश्चित झालेल्या निविदाकारास आयुक्त तथा संचालक, नगरपरिषद प्रशासन संचालनालय यांच्या स्तरावरून दर मंजूरीचा व निविदा धारक मंजूरीचा आदेश देण्यात यावा.

५. सदर निविदेद्वारे अंतिम होणाऱ्या निविदा धारकासोबत तपशीलवार बाबी (Specifications) व दरानुसार स्वतंत्रपणे करारनामे करून त्यानुसार कार्यवाही करणे सर्व 'ड' वर्ग महानगरपालिका व सर्व नगरपालिका / नगरपंचायती यांना बंधनकारक राहिल.

६. बृहन्मुंबईसह इतर 'अ', 'ब' व 'क' वर्ग महानगरपालिका यांना या Specifications व दरानुसार सदर निविदाकारासोबत स्वतंत्रपणे करारनामा करण्याची मुभा राहिल.

७. उपरोक्त प्रकल्पासंदर्भात शासनाकडून कोणताही निधी उपलब्ध केला जाणार नाही. उक्त नमुद सर्व स्थानिक स्वराज्य संस्थांनी त्यांच्या अर्थसंकल्पामध्ये उपलब्ध तरतुदीमधून या प्रकल्पाबाबत खर्च करावयाचा आहे.

८. सदर शासन निर्णयाच्या अंमलबजावणीकरीता राज्यस्तरीय नोडल अधिकारी म्हणून आयुक्त तथा संचालक, नगरपरिषद प्रशासन संचालनालय हे काम पाहतील व याचा मासिक प्रगती अहवाल शासनास सादर करतील.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२५०७२५१७५९५२५४२५ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(नम्रता वि. मुंदडा)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रत :

- १) मा.उपमुख्यमंत्री (नगर विकास) यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- २) मा.प्रधान सचिव, नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ३) आयुक्त, महानगरपालिका (सर्व)
- ४) आयुक्त, नवी मुंबई महानगरपालिका
- ५) आयुक्त तथा संचालक, नगरपरिषद प्रशासन संचालनालय, नवी मुंबई
- ६) सह आयुक्त, नगरपरिषद प्रशासन संचालनालय, नवी मुंबई
- ७) मुख्य अभियंता, नगरपरिषद प्रशासन संचालनालय, नवी मुंबई
- ८) कार्यकारी अभियंता (विद्युत), नवी मुंबई महानगरपालिका, नवी मुंबई
- ९) उप आयुक्त (वित्त), नगरपरिषद प्रशासन संचालनालय, नवी मुंबई
- १०) मुख्याधिकारी, नगरपरिषदा/नगरपंचायती (सर्व)
- ११) निवडनस्ती (नवि-२०)